

LAIKAS

"EL TIEMPO"
SEMANARIO LITUANO
Mendoza 2280
Avellanedo, Bs. Aires
1951. XI. 3
IV M. * Nr. 55

Vyskupui Būčiui Mirus

Rašo Pranas Garša, M. I. C.

I PLATŲJŲ PASAULI

Juodasis mirties angelas vieną po kitą baigia pakirsti senosios kartos didžiuosius Lietuvos žmones. Nešę rusų priespaudos ir laisvės kovų našta, išgyvenę Lietuvos prisikėlimo ir nepriklausomo gyvenimo džiaugsmus, vėl iš naujo kentdami su kenčiančia tėvyne, jie iškeliava amžinajin poilsin, perduodami į pasiliekančiųjų rankas tolimesnio tėvynės likimo vairą. Iki paskutinio ato-

Petrapily buvo aukštoji teologijos mokykla, į kurią buvo siunčiami iš įvairių Rusijos kraštų gabieji studentai. P. Būčys, kaip gabus Seinų seminarijos mokinys, vyskupo pasiunčiamas į tą Petrapiilio Dvasinę Akademiją aukštesnės studijoms. Ten vėl prabėga ketveri studijų metai. 1899 m. P. Būčys baigia A-

dentų mėgiamas, nes visuomet stengėsi duoti savo klausytojams naujų minčių ir mokslinai spręsti naujai iškilusius gyvenimo klausimus.

Negalima praleisti, kad prof. Būčys šiuo laiku pasireiškia ir politinėje srityje. Didžiajame Vilniaus Seime jis randamas prezidento tarpe, o drauge su prel. J. Mačiuliu-Maironiu ir prel. A. Dambrausku-Jakštu jis yra paruošęs Krikščionių Demokratų partijos programą. Praktinėje politikoje vėliau jis nedaravo, pasilikdamas aukščiau bet kokios politikos.

KARO SŪKURY

Kadangi kun. P. Būčys jau nuo 1909 m. rugpjūčio 28 d. buvo Marijonų vienuolijos narys, jos generolo kun. prof. Matulevičiaus 1915 m. buvo iš profesūros atšauktas. Bet, negalėdamas patekti į Lietuvą, savanoriškai vyksta pas karo pabėgėlius ir eina jų kapeliono pareigas Maskvos priemestėje Izmailovskaja Rošča bei moko jų įsteigtoje lietuviškoje mokykloje. Nuo šalčių suserga ir grįžęs Petrapiilin operuojamas. Pasveikęs siunčiamas į Ameriką padėti Chicagoje esantiems marijonams ir 1916 m. per Suomiją, Švediją, Norvegiją, Angliją, Prancūziją ir Italiją iškeliava į paskyrimo vietą. Chicagoje vikarauja šv. Mykolo parapijoje ir tuo pačiu laiku redaguoja "Draugą". 1917 m. rugpjūčio mėn. skiriamas Sheboygan, Wisc., Nekalto Prasiidėjimo parapijos klebonu, po nepilnų metų klebonauja šv. Baltramiejaus parapijoje Waukegan, Ill., ir 1918 m. gruodžio pradžioje vėl perima redaguoti "Draugą" bei eina kapeliono pareigas šv. Kazimiero Seserų vienuolyne. Jam redaguojant, "Draugas" susiprėja savo turiniu ir finansais. Amerikoje taip pat uoliai dirbaujasi, žodžiu ir raštu remdamos atstatomai Lietuvai pagalbos akcija.

LIETUVOS ATKŪRIMO LAUKUOSE

Iš priespaudos prisikėlusį Lietuvą laukė sugrįžtant po pasaulį išbarstyti savo vaikų. Dideli darbai laukė taip pat ir kun. prof. Būčio. 1921 m. liepos mėn. jis grįžta Lietuvon ir skiriamas šv. Gertrūdos (Šaričių) bažnyčios rektoriumi Kaune bei katalikų universitetui projekto parengimo komisijos sekretoriumi. Su tuo projektu vyksta į Romą pateikti jį Studijų Kongregacijai. Sekančiais metais gauna Seimo kvietimą parengti visos Lietuvos universiteto planą, kuris vėliau su kai kuriais pakeitimais priimamas. Naujai įkurtame universitete kun. dr. P. Būčys skiriamas fundamentalinės teologijos katedros vedėju. Be to, Teologijos-Filosofijos fakultete eina dekanato pareigas, universiteto prorektorius pareigas, o 1924—25 m. išrenkamas trečiuoju universiteto rektoriumi. Profesoriumi išbuvo iki 1928 m. Tuo pačiu metu parašo kelias knygas, kurį laiką redaguoja dienraštį "Laisvė", bendradarbiauja įvairiuose laikraščiuose bei žurnaluose. Apaštališkajam Vizitatoriui arkiv. J. Matulevičiui tvarkant Lietuvos bažnytinę provinciją, prof. Būčys yra vienas iš artimųjų jo patarėjų ir bendradarbių.

(Pabaiga 2 psl.)

A. a. Vysk. P. P. Būčys paskutinio laikymo Argentinoje metu 1949 m. Marijonų tarpe Avellanedoje.

El cuento chino de la paz

Todo gesto del Kremlin es gesto de fuerza, de crimen, de desolación y de espanto. Es una saturnal del Despotismo. La violencia ejerce su imperio sin fronteras: Polonia, Lituania, Estonia, Letonia, Corea, Albania, Rumania, Checoslovaquia, Bulgaria, China, Hungría. ¿Et ultra?

Predica con sadismo asiático la paz, pero la paz no llega porque la fuerza y la intriga imperan. ¿Puede llamarse paz social a eso que existe en las estepas rusas y en los países satélites? ¿Podrá llamarse paz este avatar de violencias que Rusia, lanza sobre Europa y Asia? ¿Puede llamarse paz esta guerra que Moscú sostiene contra la UN por me-

dio de los chinos y mongoles? ¿Y las huelgas sangrientas, y la emboscada artera de Berlín, y la acción de los Prestes, los Codovilla, los Goldi y cien quintas columnistas en América, son la paz?

La tercera guerra mundial en expectativa ¿es la paz?..

Millones de hombres, de mujeres, de niños han caído en el montón anónimo! Pobres campesinos de Ucrania, de Polonia, de Lituania, etc., pobre carne de cañón sacrificados al odio mongol del Sátrapa rojo! Pongan los gobernantes oído atento a las palpitaciones de las arterias del mundo y aprestensen a abatir a la gran bestia apocalíptica.

("Tribuna Popular", 20.VIII.1951)

Kažkas nesulaikomai artėja

KOREJOJE RUOSIAMAS SMŪGIS

Korėjoje paskutinėmis dienomis vėl užsimezgė derybos dėl paliaubų Panmunjone kaimelyje. Komunistai vėl siūlo paliaubų liniją nukelti prie 38 paralelės, bet sąjungininkai jokių būdu negali sutikti pasitraukti iš sunkiai įkovotų ir lengvai apginamų pozicijų į kariniu atžvilgiu visai nepatogias ir neapginamas pozicijas. Pramatydami, kad derybos su bolševikais vistiek nieko gero neduos, sąjungininkai rimtai ruošiasi lemiamam smūgiui Korėjoje. Kalbama apie naujų masinio naikinimo ginklų panaudojimą ir laivais išsikėlimą toli už fronto liniją. Tai patvirtina netikėtas JAV-bių kariuomenės štabo viršininko gen. Collins ir gen. Ridgway lankymasis Korėjos frontuose.

GRĮZO CHURCHILLIS

Spalio 25 d. įvykusiame visuotiniuose Didžiosios Britanijos rinkimuose laimėjo Churchillio konservatorių partija. Konservatoriai gavo 320 vietų parlamente, laboristai 294, liberalai 6 ir nacionalistai su irlandiečiais 2. Churchillis pasiėmė ministerio pirmininko ir krašto apsaugos ministerio pareigas, o Edenas — vicepremjero ir užsienio reikalų ministerio posto. Churchillio grįžimas į valdžią visam vakarų pasauly buvo sutiktas su tam tikru palengvėjimu. Laukiama glaudesnio bendradarbiavimo su JAV-bėmis, Atlanto Pakto valstybėmis bei Ispanija. Magnetinė Churchillio asmenybė pasaulio politikos scenoje įnešė naujų vilčių ir pasitikėjimo demokratijos galia.

TREČIASIS FRONTAS

Jeigu Korėjos karą laikysime pirmuoju frontu, šaltąjį karą dėl Vokietijos ir Vakarų Europos — antruoju, tai konfliktas dėl Irano naftos ir Suez kanalo reikia laikyti trečiuoju frontu. Jeigu Irano naftos reikalą jaučiamas tam tikras atoslūgis ir laukiama užsižvalgant naujų derybų tarp Churchillio ir Dr. Mossadeq, tai įtempimas dėl Suez kanalo kontrolės auga dienomis. 1936 m. Didžioji Britanija padarė sutartį su Egiptu, pagal kurią ji turi teisę strategiskai svarbaus Suez kanalo zonoje laikyti 10.000 vyrų įgulą. Sutartis galioja bent iki 1956 metų. Egiptas taip ilgai lankiti nenori ir yra pasiryžęs, kaip išsireiškė buvęs krašto apsaugos ministras Saleh Harb Paša, eiti į sąjungą su sovietais ir net su pačiu velniu, kad tik nusikratytų anglių globos. Neramumai visam Egipte auga, ruošiamasi visuotinei mobilizacijai ir sabotuojama anglių kariuomenė. Angliai paskutinėmis dienomis pamėmė visą kanalo zonos kontrolę į savo rankas, nuginkluoja neklusnius Egipto policininkus ir telkia naujas divizijas. Tokiu būdu įvykiai Artimuosiuose rytuose, tarsi koks trečiasis frontas, pririša žymias sąjungininkų karo pajėgas ir silpnina jų pozicijas prieš Sovietų Sąjungą.

ATOMINIAI MANEVRAI

Šitaip dalykams stovint, JAV-bės pradėjo pirmuosius žmonijos istorijoje atominus maneversus. Lapkričio 1 d. įvyko ketvirtasis tos rūšies atominis sprogimas, nuo kurio Las Vegas mieste, esančiame 120 km nuo sprogimo vietos, pras-

linkus 7 minutėms po sprogimo, sudrebėjo pastatai ir kai kur išbūrėjo langų stiklai. Manevruose dalyvauja apie 5000 kariuomenės ir daug augstų stebėtojų. Kariuomenė bandymų dykumoje yra išsiklausiusi apkasus ir suorganizavusi visas modernaus karo fronto susisiekimo bei ryšių priemones. Laukiama daugiau sprogimų, po kurių seks nuodugnus padarinių tyrinėjimas ir karinės konferencijos. Į vieną tokių konferencijų prez. Trumanas įsakė atvykti net pačiam gen. Eisenhoweriui. Manoma, kad iš anksto gerai informuotas apie JAV-bių turimus naujusius slaptus atomo ginklus, gen. Eisenhoweris šiuo metu daugiau kreipia dėmesio į vakarų pasaulio kariuomenės kokybę, negu į kiekybę. Jis esąs sudaręs planus sulikviduoti raudonąją bolševikų armiją su 2.500.000 gerai apginkluotų vyrų.

TREČIASIS KARAS 1952?

Neseniai pasirodė naujas amerikiečių žurnalo COLLIER'S numeris, kurio visi 20 straipsnių ir visas likusis turinys nagrinėja būsimąjį trečiąjį pasaulio karą. Pagal visą šitą paskelbtą idomią medžiagą išeity, kad karas prasidės 1952 m. gegužės mėnesį. Maskvos agentai bandys nužudyti Jugoslavijos maršalą Tito. Nors atentatas nepavyks, tačiau Rumunijos, Bulgarijos ir Vengrijos kariuomenės peržengs Jugoslavijos sienas "viesėjai tvarkai palaikyti". Rusija pasiūlyt savo raudonąją armiją salfelitams pagelbėti. Šito akivaizdoje Jungtinės Tautos, JAV-bėms vadovaujant, paskelbs karą Sovietų Sąjungai.

Tris metus siausiąs baisus naikinimo karas. Raudonajai armijai žygiuojant per Vakarų Europą, sąjungininkai bombarduoja karo taikinius Rusijoje atomo bombomis. Sąjungininkai išstumiama iš Korėjos, ir dar prieš 1952 m. pabaigą JAV-bės bombarduojamos atominiais ginklais. Tik 1953 m. sąjungininkai pamažu sustabdo bolševikų žygiavimą pirmyn, užviešpatauja ore ir nepaprastai stipria propaganda bei kitais būdais sukelia pirmuosius bruzdėjimus Rusijoje ir jos okupuotuose kraštuose. Kremlius ryžtasi išbandyti paskutinę priemonę: atomo bombomis bombarduoti Washingtoną ir kitas kariniu atžvilgiu nereikšmingas vietas, stengdamasis sukelti visuotinę paniką. Tada Jungtinės Tautos pradeda bombarduoti Maskvą, Leningradą ir kitus Rusijos miestus atomo bombomis. 1955 m. Sovietų Sąjungos tautų kalėjimas susibūvoja iš pačių pamatų ir griūva. Keliasis pavergtos tautos, o jų tarpe ir Lietuva atgauti išplėstąjį laisvę.

Ar ši pranašystė pilnai išsipildys ar ne, vis dėlto atrodo, kad pasaulis rieda į naują katastrofą ir kad kažkas dar niekada nematyto nesulaikomai artėja.

● Gen. Eisenhoweris New Yorke atidarė "karo žygį dėl laisvės". Jo tikslas kovoti su totalizmu ir išlaisvinti Sovietų pavergtas tautas. Jis turi savo radio siūstuvus, paleido 10.000 "laisvės balionų", kurie pasiekė Čekoslovakiją, o Praha buvo apipilta proklamacijom. Tokių balionų buvo paleista į Lenkiją ir kitus kraštus.

● "Telegrafo" žiniomis Weimare buvo apsiasties stovis, nes buvo pasipiktinęs visas miestas dėl baltiškaiki išniekintų ir nužudytų 18 vokiečių. Jas nužudė Sovietų drausmės kuopos nariai.

dūšio jie gyvena naujo tėvynės prisikėlimo lūkesčiais ir savo gyvenimo pavyzdį bei viltis perduoda gyviesiems. Vienas iš tų didžiųjų Lietuvos žmonių, ilgai ir vaisingai dirbęs Bažnyčiai ir savo Tėvynei, buvo Jo Ekselencija vyskupas Petras Pranas Būčys, M.I.C., kuriam šių metų spalio 25 d. mirtis paskutinį kartą užmerkė akis. Platus ir turiningas jo veiklos baras negali tilpti siaurose laikraščio rėmuose, bet bent trumpai reikia susipažinti su mūsų kolonijai pažįstamo garbingojo žmogaus gyvenimo bruožais ir iš jo darbų semtis sau stiprybės.

JAUNYSTĖ SŪDUVOJE

Vysk. P. Būčys yra Zanavykų lygumų sūnus. Vyriausias iš trijų brolių ir penkių seserų Jono ir Onos Povilaitė Būčių vaikas saulės šviesą pirmą kartą išvydo 1872 m. rugpjūčio 20 d. Šilgalių km., Slavikų par., Šakių apskr. Sep-tynerių metų Pranas jau sėdėjo prie motinos ratelio su "Lementorium" rankoj ir mokėsi lietuviškai skaityti. Tautiškai susipratusi jo motutė jį mokė ne tik lietuviško rašto, bet ir savo kalbos bei tėvynės meilės, kuri taip ryškiai atsispindi jo tolimesniame gyvenime. Slavikuose baigusį pradžios mokyklą 1883 m. tėvas nuveža į Mariampolės, Sūduvos sirdies, gimnaziją, kurioje jau tada buvo pradėjęs reikštis tautinės sąmonės atbudimas. Gimnazijoje pasižymėjo ypatinga knygos meile. Prof. J. Totoraičio liudijimu, jis gimnazijos metais perskaitęs visas gimnazijos bibliotekoje rastasias knygas.

Šešerius metus pasimokęs gimnazijoje ir pajutęs savyje Viešpaties balsą, kviečiantį į evangelijos dirvonus, 1890 m. P. Būčys įstoja į Kunigų Seminariją Seinuose. Čia subręsta jo tautinis ir religinis gyvenimas, čia pasireiškia jo gabumai ne tik teologijos ir filosofijos moksloje, bet taip pat ir sveltiose kalbose bei bandymuose mintis reikšti raštu. Seminarijoje jis redaguoja ranka rašomus laikraštukus ir bendradarbiauja kituose lietuviškuose laikraščiuose. Seminariją baigia 1895 m., bet aukštesniųjų šventimų neima, nes jo laukia dar aukštesnės studijos.

kademiją teologijos magistro laisptu ir tais pačiais metais kovo 25 d. gauna kunigystės šventimus. Peržengus kunigystės slenkstį prasideda naujas gyvenimas su naujais darbais ir naujomis viltimis. Tačiau jaunasis kun. Būčys nepasitenkina įgytu Akademijoje mokslu ir tu pačių metų rudenį išvyksta į Šveicarijos Friburgą, specializuotis mokslo aukštųjų studijuodamas pas garsų prof. A. M. Weissą, parašęs ir apgynęs istorinę — apologetinę disertaciją, 1901 m. kun. Būčys išsilygia teologijos daktaro laipsnį ir grįžta Lietuvon įgytąją šviesą skleisti savo tautiečių tarpe. Grįžęs vyskupo skiriamas vikaru tėviškės parapijoje Slavikuose, kur visu uolumu darbuojasi iki 1902 m. kovo pabaigos. Nuo šio laiko prasideda naujas kun. P. Būčio gyvenimo laikotarpis, kuris išsiskleidžia plačiai ir vaisingais darbais religiniuose, moksliniuose bei tautiniuose dirvonuose.

PIRMIAU MOKESI, DABAR MOKO

Giliai išsimokslinęs ir aukštos kultūros kun. Būčys nepaliekamas parapijoje, nes jo laukia tie, kurie dar ruošiasi papraniem darbu. Jam tenka grįžti tuo pačiu keliu tik jau ne pačiam mokyti, o kitus mokyti. Iš Slavikų pakviečiamas Seinų Kunigų Seminarijos profesorium, bet ten darbuojasi tik keturis mėnesius. Petrapiilio Dv. Akademijos rektorius, žinodamas kun. Būčio išsimokslinimą ir dėstyto sugebėjimus, pakviečia jį Petrapiilin fundamentalinės teologijos profesorium. Tose pareigose jis išbūna nuo 1902 m. rugsėjo 1 d. iki 1915 m. rugpjūčio 31 d. Akademijoje jis pasireiškia kaip geras dėstytojas, savo dalyko specialistas, o už jos sienų — kaip gilus paskaitininkas ir visuomenininkas. Būdamas profesoriumi, parašo du didelius mokslinius veikalus ir keletą mažesnių knygų, o visuomeninėje veikloje reikiasi paskaitomis kitų aukštųjų mokyklų studentams bei organizuodamas katalikų pedagogų draugiją. 1912 m. jis yra Akademijos prorektorius, o 1913—1914 m. eina rektorius pareigas, bet, kaip ne lenkas, rektoriumi neskiriamas. Rektoriu dėl karo negalint sugrįžti, jis antrą kartą eina rektorius pareigas 1914—15 m. Kaip profesorius jis buvo stu-

VYSKUPIŲ BUČIŲ MIRUS

(Tęsinys iš 1 psl.)

BAŽNYČIOS HIERARCHIJOS AUKŠTUMOJE

Rusijos valdžia, norėdama išnaikinti katalikų vienuolijas, uždraudė priimti naujus kandidatus. To draudimo pasekoje Marijonų ordenas, kuris buvo daug nusipelnęs lietuvybei, jau turėjo tik kelis kunigus. Jų tarpe buvo ir senelis vienuolijos generolas kun. V. Senkus, kuris, gyvendamas Mariampolės vienuolynė, meldėsi ir laukė stebuklo, kad vienuolija visiškai neišnyktų. Tą jo troškimą įvykdė Petrapilio Dv. Akademijos profesorius Jurgis Matulevičius, kuris, susitaręs su senuoju generolu ir gavęs Vatikano leidimą, slapta įstojo į Marijonų vienuoliją ir ją reformavo, jos įstatus pritaikydamas naujais reikalavimams. Tai buvo atlikta 1909 m. To didelio darbo karštas rėmėjas ir pritarėjas buvo taip pat kun. prof. Būčys, kuris tais pačiais metais įstojo į atnaujintą vienuoliją. Senajam generolui kun. V. Senkui mirus, vyriausiuoju vienuolijos vadovu buvo išrinktas švento gyvenimo ir didelių gabumų atnaujintojas kun. J. Matulevičius, kuris, vėliau tapęs arkivyskupu ir eidamas atsakingas Vatikano pareigas, toje vietoje išbuvo iki pat mirties.

Arkiv. J. Matulevičius 1927 m. sausio 27 d. netikėtai mirė. Jo buvusiam padejėjui kun. Būčiui tenka laikinai eiti jo pareigas. Tų pačių metų vasarą jis išrenkamas Marijonų generolu ir 1928 m., atsikąęs profesoriaus pareigų, išvyksta į Romą. Generolo pareigose išbuvo iki 1933 m. Tuo laiku vienuolių skaičius pakyla nuo 319 ligi 431, namų skaičius nuo 13 ligi 18. Jo pastangomis patvirtinama vienuolių naujoji konstitucija, jis pats parašo vienuolių gyvenimo instrukcijas. Išsiplėtusi vienuolija jis paskirsto provincijomis ir pats aplanko beveik visus savo vienuolių namus.

1930 m. šv. Tėvas Pijus XI įsakmiais įsakymu kun. P. Būčiui, kaip žymų rytų teologijos specialistą, gerai pažįstantį rytų papročius ir žinantį jų istoriją, paskiria rytų apeigų vyskupu ir priskiria prie Rytų Kongregacijos rytų apeigų misijų vizitatoriumi. Jo konsekracijos apeigos simboliškai pavaizduoja jo plačius darbus ir santykius su įvairiomis tautomis. Konsekracijos apeigas šv. Klemenso bažnyčioje Romoje atlieka bulgaras rytų apeigų vysk. Kurtef, konsekracijai asistuoja graikas vysk. Popodopoulos ir arabas vysk. Khuri. Kaip rytų misijų vizitatoriui jam tenka šiuo metu keletą kartų lankytis Š. Amerikoje ir kitose aštuoniose valstybėse.

Šiuo laiku vysk. P. Būčys, kaip Lietuvos atstovas, dalyvavo net trijuose tarptautiniuose Eucharistiniuose Kongresuose: 1928 m. Sidney (Australijoje), 1930 m. Kartaginoje (Afrikoje) ir 1932 m. Dubline (Airijoje), kur skaito paskaitą. Pirmasis iš lietuvių išrinktas tų Kongresų Komiteto garbės nariu.

VĖL PRIE VAIRO

Išsilaisvines nuo vienuolijos valdymo pareigų, vysk. Būčys vėl lankosi Š. Amerikoje, ten baigia organizuoti rusų katalikų misijas ir sudaro projektą katalikų misijų komisijai rusų tarpe. 1934 m. grįžta Romon ir, davęs šv. Tėvui darbų apyskaitą, išvyksta į Lietuvą. Kurį laiką gyvena Mariampolėje, o vėliau eina Marijonų studentų dvasios tėvo pareigas Kaune. 1935—37 m. profesoriumi ir dvasios tėvo pareigas eina Tėšų Kunigų Seminarijoje.

Prieš pat antrąjį karą, kai Europa jau buvo pakvėpusi paraku, jam vėl tenka išvažiuoti iš savo tėvynės. 1939 m. Marijonų visuotinis susirinkimas vysk. Būčiui iš naujo išsirenka savo vyriausiuoju vadovu. Nors jau palinkęs po amžiaus našta, jis imasi tų pareigų visa energija ir atsidedimu. Karo pradžioje vizituoja Amerikos Marijonus, o grįžęs Romon su visais kartu neša karo nedatklis ir pavojus. 1946 m. antrą kartą aplanko Š. Ameriką ir iš ten vyksta į Argentiną, tikrindamas savo vienuolijos veiklą. Po trijų metų dar kartą ir jau paskutinį aplanko tuos pačius kraštus. Argentinai lietuvių kolonijai tenka garbė 1949 m. švesti vysk. P. Būčio kunigystės 50-ties metų sukaktį. Būdamas vadovaujamoje vietoje jis visuomet norėjo turėti su savo pavaldiniais tiesioginį sąlytį, kad galėtų jiems geriau vadovauti ir reikaluose padėti.

PLUNKSNOS ŽMOGUS

Vysk. P. Būčys yra rašytojas ir žurnalistas iš Dievo malonės. Jau nuo pat seminarijos laikų plunksna buvo jo nuolatinis draugas. Seminarijoje jis re-

daguoja ranka rašytus laikraštukus "Knapst", "Visko po biskį", žadindamas klierikuose tautinį ir religinį sąmoningumą. Tuo pačiu laiku ir vėliau jis bendradarbiauja beveik visuose tų laikų lietuviškuose laikraščiuose, kaip "Ūkininke", "Varpe", "Apžvalgoje", "V. Liet.", "Tėvynės Sarge" ir k. Profesoriaudamas, be mokslinių veikalų, rašė straipsnius lietuvių, lenkų, belgų ir amerikiečių katalikų laikraščiams. Plunksnos nepaleido iš rankos net vėliau keliaudamas po įvairius kraštus ar kitose sunkiose pareigose būdamas. Nepriklausomybės laikais savo straipsnius spausdino "Laisvėje", "Ryte", "Lietuvoje", "Tiesos Kely", "Kosmose", "Šaltinyje" ir k. Tiek visuomenines problemas spręsdamas, tiek religinius klausimus nagrinėdamas, jis stengiasi būti aiškus kiekvienam skaitytojui. Neskaitant atskirais leidimais išleistų, jo įvairiomis kalbomis yra parašytų daugiau kaip 600 straipsnių.

Knygų srityje vysk. Būčys yra taip pat vienas iš gausiausių mūsų rašytojų. Atmetus mažas brošiūras, jis yra išleidydas daugiau kaip 25 veikalus. Kai kurie iš jų yra išėję keliomis laidomis ir siekia virš 500 puslapių. Žymesnieji jo veikalai lietuvių kalboje yra: "Katalikų Tikyba sulig Apaštalu sudėjimo", "Trumpa apologetika", "Šv. Panelės Apsireikimai Lurde", "Dievas Sutvėrėjas", "Jėzus Kristus Pasaulio Atpirkėjas", "Šv. Dvasia" ir d. k. Rankraščyje yra likusi dviejų tomų žymiojo hebraisto, Taškento misininko kun. prof. Justino Pranaičio biografija. Nesvetima yra jam ir beletristika. Apysaka "Rapukus kaupiant" Pulvio slapyvardžiu yra išleista atskiru leidiniu.

Su plunksna jis nesiskyrė iki pat mirties. Jo švč. P. Marijos Litanijos aiškinimai paskutiniuoju laiku yra spausdinami Š. Amerikos lietuvių religiniam savaitrašty "Laive", kurį jis pats 1920 m. yra įkūręs.

MIRTIES ŠEŠELYJE

Aštuoniasdešimtųjų metų našta šiais metais ypatingai pradėjo lenkti garbingo Bažnyčios kunigaikščio nuo tiek daug ir tokių didelių darbų pavargusius pečius. Birželio mėnesį jis atsiskakė nuo savo pareigų, bet jose turėjo dar likti iki rugsėjo pradžios, kol buvo išrinkta nauja vienuolijos vyriausioji vadovybė. Greitai po to mirtis pradėjo rodyti savo šešėlius. Spalių 12 d. kun. dr. K. Rėklaitis iš Romos rašo: "Mus visus čia išgąsdino susirgimas J. E. Vyskupelio. Jis susirgo 19 rugsėjo... Kartą jis, prieš pradėdamas rengtis prie šv. Mišių, sukniubo, ir turėjome jį išnešti iš koplyčios... Yra silpnas ir aiškai matyti, kad yra susenėjęs. Bet yra ramus, labiau savyje užsidaręs... Sunku laukti, kad grįš prie pirmesnio judrumo ir veikimo".

Tačiau, šiek tiek pasitaisęs, jis dar vis rūpinasi savaisiais ir domisi jų darbais. Devynias dienas prieš mirtį jis rašo Argentinai Marijonų viršininkui kun. J. Jakaičiui: "Šiandien iš Avellanados gavau "Laiko" IV metų (1951. IX. 15) 52 numerį. Iš laikraščio patyriau, kad jis jau rengiasi pirkti sau spaustuve. Dieve padėk! Peržiūrėjau kitas žinutes apie Argentinai lietuvių ir jų visuomeninį gyvenimą. Pripažįstu, kad laikraštis rūpestingai redaguojamas." Toliau jis rašo apie savo ligą: "Rugsėjo 19 d. smarkiai susirgau. Apie tris savaites išgulėjau be Mišių. Pradėjau jas laikyti šio mėnesio 10 d. ir laiku jas kasdien. Bendras nusilpimas dar ne visai praėjo. Abi kojos tinsta. Dešinę beveik nuolat skauda. Jau daug įvairių skystimų įjėrkta į mane..."

Tai buvo jo paskutiniai žodžiai mūsų kolonijai. Net sirgdamas, jis nesiskundė ir nedejavo, o tik šaltai papasakojo savo negalias. Tačiau šios ligos jis jau nebeatlaikė ir užmigo Viešpatyje amžinuoju miegu. Jis nukeliavo pas Tą, kuriam visu uolumu dirbo, aukodamas savo jėgas ir visą gyvenimą, kad iš Jo vieno gautų gerojo ir ištikimojo tarno atpildą.

Su vysk. P. Būčio mirtimi lietuvių tauta neteko vieno iš nedaugelio likusių Lietuvos vyskupų, neteko didelio patrioto, visuomenininko, mokslininko, rašytojo, kalbėtojo, plataus kitų mokslų, kaip archeologijos, numizmatikos, istorijos, filosofijos žinovo. Katalikų Bažnyčia neteko savo pavyzdingo kunigo, Marijonų vienuolija — savo vadovo, jai vadovavusio beveik 19 metų. Tačiau jo meilė savajai tautai, jo uolumas Dievo tarnyboje ir jo pavyzdys krikščioniškoje tobulybėje bus tas žiburys, kuris ilgai ir patraukliai švies jaunajai lietuvių kartai kelyje į geresnę ateitį.

Lietuviai visam pasauly

● Architektas O. Tylis, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės veiklus narys, IRO pavedimu sudarė planus ir pastatė dvi moderniškas senelių prieglaudas Vokietijoje, Berchtesgadene (katalikams) ir Dornstade (evangelikams ir stačiatikiams). Kiekviena prieglauda kainavo po 3 milijonus markių (DM). Atidarymo iškilnėse Dornstade dalyvavo visa Wuertembergo-Badeno vyriausybė. Kiekvienoje prieglaudoje gyvena po 450 senelių, kurių 10 nušimtį sudaro pabėgėliai. Trečia tokia prieglauda bus pastatyta Miunchene.

● Į New Yorką atvyko vysk. V. Brizgys. Tuojau buvo priimtas kard. Spellmano, su kuriuo daugiau kaip pusvalandį kalbėjosi lietuvių reikalais. Po to jam buvo suruostas specialus priėmimas Rooseveltto viešbutyje, kur dalyvavo virš 40 lietuvių kunigų. Išvykdamas iš Europos, vysk. V. Brizgys žadėjo po kurio laiko vėl grįžti Europon.

● JAV-bėse Marianopolio kolegijoje rugpjūčio 30—31 dienomis įvyko pirmasis JAV-bių moksleivių ateitininkų suvažiavimas. Suvažiavimą pravedė pirm. Arvydas Barzdukas ir A. Leimonas. Suvažiavime dalyvavo ir ten pat kolegijos rūmuose stovyklavę jaunieji ateitininkai iš įvairių JAV-bių lietuvių kolonijų. Vienbalsiai buvo nutarta įsteigti JAV Moksleivių Ateitininkų Sąjungą (jos iki šiol nebuvo).

● Rugsėjo 1 — 2 d. Rochesteryje įvyko Amerikos Ateitininkų Sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo 83 moksleivių, studentų ir sendraugų atstovai. Buvo svarstoma lietuvių išlaikymas Amerikoje, Pasaulio Liet. Bendruomenės organizavimas, Kat. Akcijos išplėtimas ir kt. Įsteigta Amerikos lietuvių katalikų vaikų organizacija — Jaunučiai. Prof. K. Pakštas suvažiavimo pabaigai skaitė paskaitą apie aktualius nepriklausomos Lietuvos atkūrimo rūpesčius.

● Šią vasarą iš Tuebingeno į Lurdą nukeliavo 13 jaunųjų ateitininkų. Aplanke ir Šveicariją.

● Spalio 4—7 d. Romoje įvyko tarptautinis katalikų jaunimo vyrų kongresas. Tarp 22 įvairių tautų dalyvavo ir lietuvių atstovai — kun. dr. V. Kazlauskas ir J. Žadeikis.

● VLIKO plenūmas, posėdžiavęs X. 13 ir 14 d. d., sutarimo su Min. Lozoraitičiu tvirtinimą dar kartą atidėjo.

● Min. St. Lozoraitis pastaromis dienomis lankėsi Bonnoje bei apylinkėse, kur turėjo ilgesnius pasikalbėjimus su vokiečių bei sąjungininkų aukštaisiais pareigūnais.

● VLIKO narys prov. J. Makauskis su šeima išemigravo į JAV. Savo įpėdiniu VLIKe paliko J. Jaks-Tyrį.

● Egzių konferencija Amerikoje nutarė įteikti genocido reikalų memorandumą Jungt. Tautoms. Memorandumas įteikiamas estų, latvių, lietuvių, lenkų, rumunų, vengrų ir čekoslovakų vardu. Iš lietuvių pusės pasirašoma VLIKO vardu. Sykiu daroma pastangų surasti kas genocido klausimą galėtų iškelti UNO ir frašyti jį į darbų tvarką. Ir ALT Amerikoje yra pravedusi plačią akciją. Buvo paruošta arti 3.000 tik individualių laišku, išsiuntintų kam reikiant. Genocido problemą svarstė taip pat J. Tautų Soc. ir Ukio Taryba Šveicarijoje.

● Paryžiuje įvyko Europos Sąjūdžio Centro ir Rytų Komisijos, kuriai pirmininkauja H. McMillanas, posėdis. Baltams posėdyje atstovavo šios komisijos vicepirmininkai A. Rei ir Dr. S. A. Bačkis. Europinio Sąjūdžio konferencija Londone Rytų ir Centro Europos klausimams svartyti įvyks sausio 20—24. Baltai turi teisę pasiūsti po 3 atstovus ir tam tikrą skaičių stebėtojų. Eur. Sąjūdžio Lietuvių Tautinė Taryba savo atstovus jau pranešusi, taip pat daro pastangas, kad vienas ar du žmonės galėtų atvykti ir iš Amerikos.

● Vidurio ir Centro Europos Komiteto vienu iš vicepirmininkų Europinio Sąjūdžio Lietuvių Tautinės Tarybos siūlymu yra priimtas Dr. S. A. Bačkis. Iš ankčiau yra buvęs estas A. Rei. Tokiu būdu baltai dabar turi jau du vicepirmininkus.

● Rugsėjo 27 d. Paryžiuje įvyko pas Dr. S. A. Bačkį Pabaltijo diplomatu, esančių Paryžiuje, pasitarimas ryšium su įvairiais aktualiais pabaltiečiams klausimais. Pasitarime dalyvavo iš lietuvių pusės — Dr. S. A. Bačkis ir prof. J. Baltrušaitis, iš latvių — min. O. Grosvaldas ir K. Berendsas ir iš estų — A. Rei. Estų Tautinės Tarybos pirmininkas, bus. Estijos prezidentas ir ministras pirmininkas, kuris buvo specialiai tam reikalui atvykęs į Paryžių.

● Spalio 6 ir 7 d. Paryžiuje įvyko

Europos Federalistų Sąjungos centro komiteto posėdžiui. Iš baltų tik lietuvių tū tarpu yra tos sąjungos nariai. Liet. Federalistų Sąjungai c. komiteto posėdžiuose atstovavo prof. J. Baltrušaitis, šios sąjungos vicepirmininkas.

● Kaip žinoma, politiniais klausimais Dr. S. A. Bačkis atstovauja Estijos reikalams Prancūzijoje. Lankantis A. Rei, Estijos Tautinės Tarybos pirmininkui, Paryžiuje, jis ir Dr. S. A. Bačkis specialiai tyrė sąlygas, kaip Estai galėtų paskirti savo atstovą rūpinis jų politiniais reikalais. Turima vilčių, kad estai gal artimoje ateityje galės taip pat savo atstovą turėti Prancūzijoje.

● Mūsų rezistencinėms įstaigoms susirišus su vokiečių "Volksbund für Friede und Freiheit", su jos vadovybės susitarta, kad minimoji vokiečių organizacija išleis vokiečių k. Lietuvos tikinčiųjų laišką Popiežiui, atneštą į Vakarų Lietuvos partizanų. Tas pats dalykas jau buvo net 2 leidimais išleistas Šveicarijoje. Daumanto "Partizanų už geležinės uždangos" sutrumpintas leidimas verčiamas į prancūzų kalbą.

● Min. St. Lozoraitis, būdamas Vokietijoje, taip pat aplankė lietuvių centrinės organizacijos: Balfą, Liet. Raudonąją Kryžį, PLB Vokietijos krašto valdybą ir nuodugniau susipažino su jų veikimu.

● Teis. M. Brakas, Revendikuotinių Sriečių Tarnybos valdytojas, pradėjęs eiti pareigas, paruošė veikimo planą, kurį Vykd. Taryba patvirtino. Darbas pradėtas.

● Liet. Bibliografinė Tarnyba JAV per pirmuosius 8 mėn. suregistruota 80 knygų ir brošiūrų kurių 47 išleisti JAV se, 14 — Vokietijoje, 6 — Kanadoje, po 3 Austrijoje ir Brazilijoje, 2 — D. Britanijoje ir po 1 Argentinoje, Meksikoje, Prancūzijoje ir Veneculoje. Daugiausia knygų išleista iš dailiosios literatūros — 18, religijos 13 (katalikų 9 ir evangelikų 4), meno ir pramogų — 12, bendrybių — 10, socialinių mokslų — 9, geografijos, biografinių ir istorijos — 9, taikomųjų mokslų — 5, filosofijos — 3, kalbamokslis — 1. Iš griežtųjų mokslų nepasirodė nė vienos.

● Spalio 7—14 Romoje įvyko Pasauliečių Kat. Apaštalavimo konferencija, kurioje dalyvavo su lietuvių delegacija E. Turauskas, prof. Z. Ivinskis ir kt. Lietuvių delegacijos pirmininkas E. Turauskas konferencijoje pasakė apie pavergtas tautas kalbą, ypač pavergtųjų tautų būitį pailiustruodamas Lietuvos pavyzdžiais.

● Spalio 14 d. paliko Paryžių Dr. D. Ralys, kuris išvyko į Kanadą. Tai didelis nuostolis lietuvių reikalams Paryžiuje, nes D. Ralys buvo tylus, labai po-

zityvus darbininkas lietuvių informacijos reikalais.

● Lietuvos atstovas Rio de Janeiro Dr. F. Meieris Brazilijos U. R. Ministerio Joao Neves da Fontoura kvietimu, dalyvavo iškilmingame Uniao Latina kongreso atidaryme Petropoly 1951 m. spalio mėn. 15 d., ir taip pat X. 19 prezidento Getulio Vargas iškilmingame priėmime Itamaraty rūmuose, kurį Brazilijos prezidentas suruošė kongreso dalyviams pagerbti bei Santos Dumont, į žymaus Brazilijos lietuvių pionieriaus, pirmojo skridimo penkiasdešimts metų sukaktuvėms paminėti.

● Brazilijos Dailės Akademija kreipėsi į Lietuvos Pasiuntinybę prašydama biografinių duomenų apie žymiausius Lietuvos dailininkus, gyvus ir mirusius. Informacijos Akademijai reikalingos ryšy su jos nutarimu skirti kiekvienai nepriklausomai valstyvei Simbolišką Vietą Akademijoje, o taip pat ir kultūriniais santykiams su draugiškoms valstybėms pagyvinti.

Lietuvių Treminių Archyvas

Istorinės Medžiagos Rinkimo Komisija, veikusi Vokietijoje, rinko istorinę medžiagą ir siuntė į šv. Kazimiero Sėserių Vienuolyną (Chicago) apsaugai. Iš to susidarė didelis archyvas. Archyvas plečiamas ir toliau. Ir toliau prašomi siųsti medžiagą, kuri gali pasitarnauti tremties istorijai. Achevyvi tinka tokia medžiaga: 1. Išvykimas iš Lietuvos; 2. Darbai; 3. LTB organizacinė struktūra; 4. Stovyklinis gyvenimas; 5. Emigracija; 6. Repatriacija į Lietuvą; 7. Religinis gyvenimas; 8. Organizacinis gyvenimas; 9. Švietimas ir mokslas; 10. Menas; 11. Muzika; 12. Kūno kultūra; 13. Spauda; 14. Tautinė reprezentacija; 15. Lietuvos vadavimas; 16. Politiniai kaliniai; 17. Korespondencija; 18. Lietuvos valstybės vyrų fotografijos; 19. Įvairios laisvosios profesijos; 20. Atsivėję tie iš Lietuvos suvenyrai; 21. Turto savininkai; 22. Prekyba ir pramonė; 23. Sfragistika; 26. Tremtiniai ginklu kovoja prieš komunizmą; 27. Mūsų mirusieji; 28. Įvairios švenčių, minėjimų, draugijų ir jų valdybų, lietuviškų įstaigų, kaip bažnyčių, mokyklų, fotografijos. Tai yra tik bendri punktai. Bet reikia nedelsiant siųsti ir archyvą visokią medžiagą, kas tik liečia tremtinių ar emigrantų gyvenimą, kaip piešiniai, statistikos, diagramos ir k., kas tik galėtų duoti pilnesnę to gyvenimo vaizdą. Istorinę medžiagą siųsti šiuo adresu:

LIETUVIŲ TREMTINIŲ ARCHYVAS, 2601 W. Marquette Road, Chicago 29, Ill., USA. Raštus ir laiškus siųsti: VINCENTAS LULEVIČIUS, 4322 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. USA.

Jungtinių Tautų baltai mėlyna vėliava plazda viršum Chaillot rūmų Paryžiuje, kur š. m. lapkričio 6 d. prasideda 6-asis Jungtinių Tautų Pilties Suvažiavimas. Suvažiavime bus svarstomi labai svarbūs šalčio ir karštojo karo klausimai.

Paskutinė tvirtovė (4)

Rašo GEN. TEODORAS DAUKANTAS

PULKININKAS ZAICEV

1929 m. pas mane į ministeriją atėina „baltasis“ rusų pulkininkas Zaicev su rekomendacija iš mūsų Pasiuntinybės Paryžiuje. Jį lydėjo vienas Lietuvos didžiusis, kurio pavardės dabar neprisimenu (už tai 1942 m. bolševikų tarytojas pavadino mane „neregėtu melagium“). Pristatęs mane kaip aiškų bolševikų priešas, Zaicevas kalbėjo:

—Mano giminės pabėgo nuo bolševikinio teroro ir slaptosti Gudijos pasienio miškuose. Jiems gresia sušaudymas. Atvykau iš Prancūzijos, norėdamas jiems padėti. Padėkit man...
—Bet kaip gi aš jiems galiu padėti, nesantiems Lietuvoje?

—Išduokit jiems lietuviškus dokumentus ir įsileiskit juos į Lietuvą.
—Juk mes ne sienų su Sovietų Sąjunga neturime, kaipgi galima jiems kokius dokumentus išduoti? — kalbėjau aš, dar visai nenumanydamas, kad prieš mane stovi žmoniškumo jausmais prisidengęs žiaurus bolševikų provokatorius, specialiai atsiųstas mane įtraukti į suaroštą pinkles ir sukompromituoti.

—Dokumentus nelaimingiesiems aš jau mokėsiu įteikti, — spyrsi komunistų agentas. — Mes baltieji rusai esame gerai organizuoti. Žmoniškumo vardu prašau, pasigalėkite nelaimingųjų...
Aš tik vėliau supratau, ką reiškia „geras“ baltųjų rusų susiorganizavimas: mat, jų organizacija buvo kiurai persunkta įsibrovėlių ir provokatorių komunistų.

Pasikalbėjimas truko apie 20 minučių. Zaicevas prašė manęs pasigalėti Dievo ir visų šventųjų vardu, bet aš laikiausi tarnybinio korektiškumo ir nepasidaviau.

1941 m. sausio 15 d. bolševikų tarytojas Dunkovas man parodė visą mano pasikalbėjimą su Zaicevu, gražiai surašytą mašinėle ir specialiai NKVD atsiųstą iš Maskvos. Nesvarbu, kad Zaicevas buvo komunistų siųstas agentas, bet man, Dunkovo tvirtinimu, grėsė 10 metų sunkių darbų kalėjimo už pasikalbėjimą su komunistų „priešu“ ir pritarimą jo pažiūroms. Nesvarbu, kad aš buvau svietimos valstybės pilietis ir kad

Zaicevas visai nebuvo komunistų priešas: aš juk to nežinojau ir kalbėjau kaip su bolševikų priešu, ir todėl esąs kaltas... Nežinant bolševikinio „teisingumo“ pagrindų, toks mano „nusikaltimas“ blaiviam protui yra nesuprantamas, bet bolševikui yra aiškus kaip diena. Zaicevo surašytame rašte buvo pažymėta, kad aš pritaręs jo mintims ir prašymui, tik nesutikęs pats jo patenkinti, o pataręs kreiptis į ministerį pirmininką Augustiną Voldemarą.

Bet istorija dar nepasibaigė. 1929 m. į Kauną atvyksta pirmasis sovietų karo atašė pulk. Kurdiomov. Senasis Subotnikovas jį man „oficialiai“ pristatė. Kurdiomov apsigyveno viename name su manim prie Gedimino ir Putvinskio — žemaičių gatvių kampo. Gyveno net tam pačiam aukšte.

Vasario mėn. netikėtai mane aplanko anas Zaicevą lydėjęs vyrukas.

—Aš Jums atnešu specialiai iš Paryžiaus atsiųstą „Madų žurnalą“, — sako jis man.

—Madų žurnalą? — nusistebėjau. — Kam jis man reikalingas?

—Gal pravers (možet prigoditsia) — atsakė vyrukas.

—Palaukit, — pasakiau aš, ir tuo pačiu momentu, vyrukui matant, iš žurnalo iškrito mašinėle surašytas 20—30 puslapių rašinys, pilnas įvairių žinių apie raudonąją armiją.

—Štai kas yra Zaicev: šnipas — pagalvoju sau. Kreipdamasis į tą vyruką, griežtai pasakiau:

—Nepriu aš ne žurnalo, ne šito rašinio. Jei nori, gali įteikti juos kariuomenės štabui, man jie nereikalingi.

Jeigu būčiau pasidavęs šitai provokacijai, 1941 m. būtų buvęs pritaikintas garsusis 58 straipsnis 6 paragrafas už šnipinėjimą prieš Sovietų Sąjungą. Visa to aš tada dar nenumaniau, bet vis dėlto man šitos nuolatinės bolševikų provokacijos pakvipo neskaniai. Pasitaręs su žmona, nusprendžiau kuriam laikui išvažiuoti į užsienį. Gyvendamas Pietų Amerikoje, dar daugiau sužinojau apie infiltrantus, pasidariusius atsargesnis ir išdavikus griežtesnis. Ta kova tęsiasi ir dabar.

Kuprevičius "Odeon" Teatre

Spalio 30 d. pianistas Andrius Kuprevičius vėl davė puikų piano koncertą antrajame savo didumu Bs. Aires teatre "ODEON". Nežiūrint savo plačios kultūrinės ir visuomeninės veiklos, mūsų virtuožas įstengė duoti vykusiai parinktą ir beveik visiškai naują programą. Pirmoje daugiau lyrinėje dalyje buvo išpildyta J. Chr. Friedrich Bach "Sonata in re maior", W. Friedemann Bach "Rauda in re minor", C. Ph. Emanuel Bach "Capriccio in re minor" ir "Presto in do minor", L. v. Beethoven "Rondo a Capriccio op. 129". Klausovą stebino plati moduliavimo skalė ir grynas piano muzikos menas. Anroje dalyje pilnas giedrios ramybės ir temperamentingo vitalizmo praskambėjo Fr. Liszto "Sonata in si minor". Trečiojo daly su giliu įsijautimu buvo paskambinta C. Suffern "Rosa Te" (iš Gėlių Legendos), K. Szymanowski "Du etuidai" (mi minor op. 7, Nr. 3 ir si bemol minor op. 4), S. Rachmaninoff "Etiudas Nr. 4", M. K. Ciurlonio "Nokturnas" ir Cl. Debussy "Tocata". Visuose kūriniuose reiškėsi išbaigtas menininko tobulumas ir gaivalinga išraiška nuo pačių ploniausių virpėjimų iki ugniakalniškų prasiiveršimų.

Nors prieš porą valandų tame pačiame teatre buvo kitas piano recitalis, tačiau Kuprevičiaus koncertas ir šį kartą sugebėjo sutelkti kelis šimtus rinktinės publikos, kuri nesibaigiamais plojimais privertė menininką paskambinti dar penketą žavingų kūrinių. Vietinė spauda apie lietuvio koncertą atsiliepė labai palankiai.

ANGLIJA

Kun. A. Kazlauskas Sukaktis

Kun. Antanas Kazlauskas, M.I.C., kuris jau kelinti metai darbuojasi su Londono ir apylinkių lietuviams, neseniai atšventė savo vienuolinio gyvenimo sūdabrinę sukaktį. Ta proga Londono lietuvių sukaktuvininką gerai prisiminė ir linkėjo geriausios kloties, o "Britanijos Lietuvos" įsidedo su juo pasikalbėjimą. Kun. A. Kazlauskas į Marijonų vienuoliniją įstojo 1926 m., kunigu buvo įšventintas 1933 m. Vikaravo žem. Kalvarijoje, kur pastatė didelę parapijos salę. Vėliau buvo perkeltas į Marijampolę parapijos viceklebonu ir klebonu. Tose pareigose išbuvo iki 1944 m., kol su daugeliu savo parapijiečių pasitraukė į Vakarų, o iš ten 1948 m. pradžioje savo Vyresniųjų buvo paskirtas į Marijonų namus Londone, kur iki šiol dirba platų religinį ir visuomeninį darbą Anglijos lietuvių kolonijose. Sukaktuvininkui tenka palinkėti ilgų ir darbinių metų Dievui ir Tėvynei.

KORDOBA

Misijos lietuviams bus nuo lapkričio 11 d. iki 18 d. Misijas ves garsusis misijonierius kun. J. Bružikas, S. J. Smulkesnės žinios bus paskelbtos vietoje.

KOLUMBIJA

● Lietuvių kolonijos Bogotoje pirminkas kun. N. Saldukas vasaros atostogų metu lankėsi J. A. Valstybėse. Ilgesnį laiką viešėjo Chicago mieste pas savo gimines, o taip pat aplankė New York, Washington ir Miami. Chicagoje kun. Saldukas pasimatė su "Draugo" redaktoriumi L. Šimučiu, konsulu Daudžvardžiu, rašytoju Tysliava, dailininku Varnu ir kitais visuomenininkais. Grįžęs Bogoton, kun. N. Saldukas vėl įsijungė į lietuvių kolonijos kultūrinę veiklą.

● "Kolumbijos Lietuvis" redaktorius ir lietuvių kolonijos vicepirmininkas kun. M. Tamoliūnas rugsėjo pabaigoje žada aplankyti J. A. Valstybes. Apsilankymo tikslas — susipažinti su JAV gyvenančių lietuvių kultūrine ir visuomenine veikla.

● Istorikas dr. Kimsa, kuris yra baigęs Kauno universitete Humanitarinį fakultetą pas žymųj istoriką Karsaviną ir Vilniaus universitete apgynęs daktaro laipsniui gauti disertaciją "Popiežiaus valstybė", dabar Kolombijoje, Bogotoje, parašė veikalą apie šv. Kazimierą. Knygos leidimu rūpinasi kun. M. Tamoliūnas. Knyga netrukus pasirodys mūsų visuomenė.

● Istorikas Trumpa, vienas gabiųjų Kauno universiteto Humanitarinio fakulteto absolventų, šiais metais gavo "master degree" magistro laipsnį ir ruošia disertaciją daktaro laipsniui gauti Los Angeles universitete.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

Urugvajaus lietuvių misijų vaidai. Misijas dideliu pasisekimu pravedė T. J. Bružikas SJ.

URUGVAJAUS RESPUBLIKOS

PREZIDENTAS L. BENDRUOMENEI Urugvajaus Nepriklausomybės sukakties proga U. L. Bendruomenės pirminkas prezidentą ir iš jo gavo sekancio turinio telegramą:

"Stanislovui Grigaliūni, Lietuvii Bendruomenės Pirminkui, Posolo 4025. Dėkoju už veikinimus, prisijungus tautos Nepriklausomybės metinių proga. Tamsta sveikina Andres Martinez Trueba, Respublikos Prezidentas".

PAVASARIO ŠVENTĖ U.L.K. DR-JOJE

Spalio 14 d. įvyko nepaprastai gražus vakaras. Draugijos patalpos buvo pilnos svečių iš visų apylinkių. Gražią programą su dialogais, šokiais ir muzika išpildė priaugantys jaunimas. Vytautas Vajauskas akompaniavo muzikinei daliai ir pagrojo solo keleta lietuviškų dainelių. Gražu, kad čia gimusių lietuvių tarpe atsiranda visokių talentų. Garbė Vyto tėvams ir pavyzdys kitiems leisti savo vaikučius mokytis muzikos. Tik tokiu būdu lietuviams, gyvenančioms Urugvajuje, galėtų turėti savo orkestrą, patys gėrėtis savomis dainomis ir stebinti kitataučius gražia ir švelnia lietuviška melodija. Puikiai pašoko mažametis šokėjas Povilas Debesius ir kiti mokyklos mokiniai. Po programos buvo linksmi šokiai, grojant geram "Starono" orkestrui. K.

GERAI VEIKIA L. K. DRAUGIJA

Šiometinė valdyba savo rūpestingumu ir darbštumu jau baigė sutvarkyti kelis metus buvusią sunkią ekonominę padėtį. O poskutiniu metu valdyba galėjo išpildyti savo narių svajonę — turėti gerą garsintuvą (altoparantę). Valdybos pastangomis draugija gali didžiuliu moderniškiausiu garsintuvu, kuris pasirodė pirmą kartą pavasario šventėje. Dabar stengiamasi įsigyti naujų plokštelių. Tas daug priklausys nuo Dr-jos narių bei prijaučiančių. Narys.

URUGVAJAUS LIETUVIŲ AUKOS

Vokietijoje likusiems lietuviams sušelpiti Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje šiuo praneša, kad š. m. spalio 6 d. pasiuntė Lietuvii Raudonajam Kryžiui The National City Bank of New York čekį Nr. 129744 sumai 143,22 dolerių.

200 ur. pezų (81,84 dol.) gauta iš Tėvų Jėzuitų kun. Bružiko ir kun. Mikalauško — tai yra misijų baigimo rugsėjo 30 dienos surinktos aukos ir

150 ur. pezų (61,38 dol.) gauta iš Urugvajaus Lietuvių Tremtinių Vokietijos Draugijos, kuriuos prašyta L. R. Kryžių sunaudoti lietuvių vaikams sušelpiti.

Lietuvos Pasiuntinybė šiuo reiškia nuoširdžią padėką Tėvams Jėzuitams, Urugvajaus Lietuvių Tremtinių Vokietijos Draugijai ir visiems aukotojams. Pasiuntinybė.

ROSARIO LIETUVIAI

MISIJOS

Garsus misionierius T. J. Bružikas SJ veda misijas Rosario lietuviams. Misijos prasidėjo spalio 28 d. Buen Pastor koplyčioje, Laprida 2785. Sekančiomis dienomis iki lapkričio 10 d. misijos bus tęsiamos Saladillo parapijos bažnyčioje La Merced kasdien 7.30 val. vakaro. Iškilminga misijų pabaiga įvyks lapkričio 11 d. 10 val. Buen Pastor koplyčioje, kur lietuviams turi savo nuolatinę pamaldas.

RETA VAKARIENĖ

Neseniai pp. Guzų namuose buvo surošta reta vakarienė. Dalyvavo, be šeiminių, dar pp. švarliai, Saracinskai, Latvėnai, Makauskai, Kalainiai, Stasevičiai, Lukošiai, A. Škruodis, S. Zavaras-

kas, Černiauska. Programai vadovavo P. A. Švarlys. Kalbas pasakė kun. K. Vengras, P. K. Norkus ir A. Kirstukas. Buvo pasidalinta žiniomis apie įvairias lietuvių bendruomenes visam pasauly.

TRUMPAI

- Z. Stasevičius su dukra Diana viešėjo Bs. Aires.
- K. Kalainis lankėsi Bs. Aires pas pažįstamus. Sostinėje lankėsi ir J. Stasauskas.
- Maria Auxiliadora bažnyčioje situokė Tamara Klimaitė su Albertu Routaboul.
- Antanas Rudis ir Elzė Portillo situokė Merced bažnyčioje.
- Zukų šeima baigė savo gražų namą prie Merced bažnyčios.

OKUPUOTOJOJE LIETUVOJE

- Iš Lietuvos ištremti Dr. Trukanas, pedagogas, ir mokytojas Užpurvis.
- Rugsėjo 12 d. rašytame laiške iš Lietuvos pranešama, kad Tytuvėnų ežere prigėrė buv. Kauno Kunigų seminarijos profesorius kanaaninkas Venckus. Aplinkybės nežinomos. Taip pat mirė jubilias kun. Jonas Kunickas.
- Lietuvoje vis daugiau vyrų darbų tenka moterims. Kolchozuose jos turi atlikti daugumą ūkio darbų, nes vyrai jeigu nėra išvežti, tarnauja kariuomenėje arba slaptosios partizanais. Dirba ir moksleiviai, ir pradžios mokyklų mokiniai, ir seniai. Atliekamu nuo darbo metu turi lankyti įvairiausių politinio perauklėjimo ir agitacijos kursų. Vadimonamis soclenktnėmis stengiamasi išspausti iš darbininkų kiek galima didesnes darbo normas. Žmonės, ypač kol-

chozuose, yra apsirėngę tikrai ubagiškai, nes turėti geresni drabužiai jau su-dėvėti.

● Šiomet Lietuvos komunistų partija paskyrė apie 200 komjaunuolių studijuoti įvairiose Rusijos universitetuose Maskvoje, Leningrade ir Gorky. Jaunų Rusijoje išauklėtų lietuvių komunistų iki šiolei esą tik apie 300.

● Birželio 10 d. kompartijos politbiubias nutarė visoms universitetų katedroms paskirti kontrolierius, kad profesoriai savo paskaitose neprasielktų su "linija". Be jų leidimo negalės išeiti jokia moksline knyga.

● Pagal paskutinius davinius Lietuvos gimnazijose tik koki 2—3 nuosimčiai jaunimo yra komunistai, o kiti — viena kalba, kita galvoja.

BERISSO LIETUVIAI

Berisso lietuvių choras. Vidury stovi choro vedėjas A. Petraitis.

ISIURĖ AR. L. BENDRUOMENĖ

Kelių patriotų iniciatyva spalio 14 d. buvo įsteigta Argentinos Lietuvii Bendruomenės Berisso apylinkė. Steigiamasis susirinkimas buvo "Mindaugo" Dr-jos patalpose. Susirinkimą atidarė Myk. Tamoliūnas. Po to trumpai Bendruomenės reikšmę ir pobūdį apibrėžė savo kalbose ARLB LOKo iš Buenos Aires atvykę atstovai K. Norkus ir kun. P. Garšva. Išrinkus apylinkės valdybą buvo perskaitytas Villa Lugano apylinkės raštu atsiųstas sveikinimas, kurį pasirašė tos apylinkės pirm. A. Rinkevičius ir sekr. A. Trasikis. Avellanedos

apylinkės vardu sveikino ir Bendruomenės tikslus plačiau išaiškino tos apylinkės atstovas agr. A. Šantaras ir Temperley apylinkės pirm. J. Stasiulevičius. Iš Temperley steigiamajame susirinkime dar dalyvavo J. Zurba ir D. Galinaitis. Berisso apylinkės išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirm. A. Miselis, vicepirm. K. Janonis, sekr. M. Tamoliūnas, sekr. padėj. M. Zagrakalis, išdin. V. Stundžia, išd. padėj. J. Petronis ir vald. narys J. Mažeika. Kontrolės Komisija: M. Petronienė, J. Šimėnas ir S. Oksas. Tenka palinkėti Berisso apylinkės valdybai sekmingai susiorganizuoti ir sujungti visus tėvynę mylinčius lietuvius vienai bendrai kovai už lietuvių ir Lietuvos laisvę. Stv..

CHORO VAKARAS

Š. m. lapkričio 24 d. 20.45 val. "Nemuno" Dr-jos patalpose, c. Montevideo, "Mindaugo" Dr-jos choras ruošia savo pirmųjų darbuotės metų sukakties minėjimą. Bus suvaidintas veikalas "Sekminių vainikas" ir choras duos dainų koncertą. Plačiau kitame nr.

● "Mindaugo" Dr-jos patalpose pradėjo veikti lietuvių kultūros kursai. Lietuviškas Berisso jaunimas mokosi lietuvių kalbos, istorijos ir kitų su Lietuva susijusių dalykų. Pirmą kartą kursai buvo š. m. spalio 28 d.

MISIJOS LIETUVIAMS

Kaip ir kitose lietuvių kolonijose, Berisso lietuviams Misijas ves žymusis misijonierius kun. Jonas Bružikas, S. J. Misijos prasidės lapkričio 25 d. 10 val. parapijos bažnyčioje ir tęsis iki gruodžio 9 d. Pirmoji savaitė bus moterims, antroji — vyrams. Pamokslai bus rytais ir vakarais 7 ir 19 (7) val. Teneleika nė vieno lietuvi, kuris nedalyvautų Misijose.

MISIJOMS BS. AIRES KOLONIJOS PRAEJUS

Siais visuotino nerimo ir netikrumo laikais žmogus laukia dvasinės paguodos ir tvirtesnio paskatinimo kovoje už amžinąsias tiesas, geresnę žmonijos gyvenimą, tarpusavyje meilę ir tautų laisvę. Visa žmonija yra pasidalinusi į dvi da-

Garsūs misionierius T. J. Bružikas S. J. (dešinėje) ir T. Vl. Mikalauskas S. J. plaukia Pietų Amerikos pakrantėmis. T. Vl. Mikalauskas neseniai davė 2 savaitių misijas Avellanedoje, o T. J. Bružikas šiuo metu duoda misijas Rosario, Cordobos ir Berisso lietuviams.

lis: už Dievą ir prieš Dievą. Pirmieji žmogaus laimę stato ant granitinio Dievo įstatymų pamato antrieji, eidami su Dievu ir žmogų paniekinančių žiauriųjų komunizmo, tą laimę nori sukurti ant griuvusių ir nukankintų žmonių griaučių. Lietuvių kolonijos misijų tikslas ir buvo parodyti tikrą žmogaus vertę kelia į laimę ir atskirti pelus nuo grūdų.

Dviejų savaitių misijos, žyminas misionieriaus T. Vl. Mikalausko, SJ. spalio 7-21 d. d. vestos lietuvių bažnyčioje, praėjo susikaupimo ir atgailos ženkle.

Nemažas skaičius mūsų tautiečių, kurie, svetimų įtakų veikiami, buvo atšalę nuo Dievo ir atitrūkę nuo savo tėvų religijos, vėl grįžo į tikrąjį kelią, o ištikimieji, kurie iš krikščioniško kelio nebuvo išklydę, išėjo po misijų sustiprėję ir paguosti. Ne vienam, darbų iškanntam, reikėjo didelio pasiaukojimo dalyvauti misijose, bet jie žinojo, kad dėl Dievo jokia auka nėra per sunki. Gausios misijos lankiusių skaičius įrodė, kad mūsų kolonija eina su Dievu, o Dievas savo ištikimųjų niekada neapleidžia.

PIGIAI PARDUODAMAS

beveik naujas amerikietiškas mimeografas, geros firmos, su visais prietaisais, pritaikomais prie elektrinio motoro. Kreiptis į "LAIKO" Redakciją.

Pamaldos Montevideo lietuviams yra laikomos kiekvieną sekmadienį 10 val. Cerro parapijos bažnyčioje.

Pamaldos Rosario lietuviams kiekvieną sekmadienį Buen Pastor koplyčioje, Laprida ir Virasoro gatvių sankryžoje, 10.15 val. (aukštama: San Martin 2900).

OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: penktad. 16-18 val., šešt. 13-17 v. ir sekm. 13-16 v.

MINKSTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ, sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

GROŽIO KASPIONAS "LA RUBIA" sav. ONA KASPARIENĖ: Soler 3441, Bs. Aires, T. E. 79-2528.

Gerai, Greitai ir Pigiai taiso radio aparatus inž. J. Mačernis: Isleta 3865, 4 de Junio (taip pat: Mendoza 2280, T. E. 20-9027).

ČIUZINIŲ UŽUOLAIŲ DIRBTUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduodama bovelna, vilnos, įvairios drobės, valizmos užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 - Buenos Aires - T. E. 60-2784.

Lietuvos Pasiuntinybė Urugvajuje: Juan Maria Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VLADO MASIOKO SŪRAUS VANDENS MAUDYKLĖ "KAUNAS". Pūku plaukiojimo baseinas 30x10x2 metrų. Viliojanti aplinka prie pat Buenos Aires: La Salada, prov. Bs. Aires. Vykti traukiniu nuo Uruburu tilto iki est. Igr. Budge arba kolektyvu Nr. 32 nuo Centenera iki pat galo. Lietuviai pas lietuvių!

MOKSLAS IEŠKO DIEVO

Šia tema dr. P. Brazys skaitys paskaitą Lietuvių Salės palatose š. m. lapkričio 25 d. lygiai 17 val. Paskaita bus pavairinta gyvais pavyzdžiais ir idomiomis diskusijom. Įėjimas visiems laisvas. Paklašimus ir abejones prašoma užsirašyti iš anksto.

"AUSROS SŪNŪS" SCENOJE

Veikli Mot. ir Merg. Dr. ja "Birutė" minėdama savo gyvavimo 20-ties metų sukaktį, pasiryžo į sceną išeiti su didesniu ir reikšmingesniu veikalu. Spalio 27 d. kaip tik ir pasirodė su S. Kymantaitės-Čiurlionienės "Aušros Sūnumis", kurį gražiai surežisavo mokyt. Ona Bagdonienė. Pagrindinėse rolėse pasirodė Lietuvių salės žiūrovams pažįstami scenos darbuotojai. Motinos rolę suvaidino šiam vaidmeny nepakeičiama Ver. Jakubkienė, dukters vaidmeny vėl pasirodė Ant. Zekytė, tėvo vaidmeniui pilnai atitiko St. Stanaitis, Sūnaus ir šnipio roles gyvai suvaidino H. Bagdonas ir Alg. Matukas, Žandarų ir kareivių vaidmenyse gerai pasirodė: K. Kačiulis, A. Kaibutas, P. Karavaitis, P. Sakalauskas ir J. Jankauskas. Elgeta - knygnešė Barbara su išgyvenimu pavaizdavo U. Šilakienė ir persekiojamą Kražių lietuvių A. Paršelis. Nors veikalas gana ilgas ir mūsų kolonijos scenoje neprastas, bet pilna salė žiūrovų su dideliu dėmesiu sekė knygnešių išgyvenimus, jų laimėjimus ir nepasisekimus. Tokie veikalai padeda labiau įsisauginti tautiniuose reikaluose, nes iš praeties didvyrių sėmiame sau stiprybės kovoje už tėvynės laisvę.

Ta pačia proga "Birutės" Dr. ja, jos sukaktyje sveikino Liet. Išlaivinti Centro vardu izd. P. Sakalauskas, Šv. Cecilijos ir A. L. Jaunimo Dr. jos vardu K. Misiūnas ir Gyv. Rožančiaus bei parapijos vardu kun. dr. K. Černiauskas, M.I.C. Tenka palinkėti veikliajai "Birutės" Dr. jai dar ilgai gyvuoti ir savo kolonijoje kelti krikščionišką bei tautinį sąmoningumą.

Spalio 15 d. Radio del Estado Dainos Ansambliū priėmė į savo nuolatinę programą. Dar nenustatytos dienos, kada jis su savo programa pasirodys, bet tikrai žinoma, kad galės pasirodyti ateinančių metų Vasario 16 d. proga.

Dr. J. Gintylis ir O. Zaleckaitės Gintylienės dukrelė Sofija spalio 28 d. San Antonio bažnyčioje Villa Devoto, Bs. As., susituokė su L. Klimek. Jų moterystę palaikino kun. dr. P. Brazys, lietuvių par. klebonui kun. J. J. Jakaičiui ir vietiniam klebonui asistuojant. Po religinių apeigų vaisės buvo jaunojo namuose.

Sulnio ir Geigo fabriko darbininkas A. Gudynas mirė spalio 24 d. Jis ilgokai laiką sirgo džiova ir iš jos jau nebeapsikėlė. Palaidotas Sarandi kapuose.

Dr. Augustinas Laucis, kuris neseniai grįžo iš Ugnies Žemės, spalio 31 d. išvyko į naują paskyrimo vietą Comallo miestelio ligoninės direktoriumi, Rio Negro provincijoje. Jo žmona Marija Radionovaitė Laucienė ten pat yra paskirta ligoninės galeistųjų seserų vedėja. Savo bendradarbiui Dr. A. Laucii ir Poniai linkime gerai išgyventi naujoje vietoje.

Spalio 20 d. Lietuvių Aušros Vartų par. bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė Zuzana Leonavičiūtė ir Stanislovas Jukna. Moterystės svotais buvo Joana Vaitkevičienė ir Stasys Leonavičius, jaunosios tėvelis. Vestuvių vaisės buvo tos pačios dienos vakare jaunosios tėvų namuose, Rondo 42, Wilde, kur dalyvavo apie 200 svečių. Povestuviniuj medaus mėnesį pralais Kordobos kalnuose, o grįžę apsigyvens Leonavičių namuose Wildeje. Abu jaunieji yra veiklūs Vyčių Sąjungos nariai, o St. Jukna yra vienas iš Vyčių kūrėjų ir ilgą laiką buvęs tos Sąjungos primininku. Tenka palinkėti jaunavedžiams laimingo ir gražaus šeimų gyvenimo.

MIRĖ MARIJA ALISAUSKIENĖ

Ilgokai ir sunkiai sirgusi "Laiko" Garbės Leidėja Marija Vijnaitė-Ališauskienė mirė š. m. spalio 22 d. savo namuose Avellanedoje. Velionė yra gimusi 1895 m. gruodžio 25 d. Rundžių km., Zemaikiečio par., Ukmergės apskr. 1920 m. vasario 8 d. ištekėjo už savo kaimyno Juozo Ališausko. Vyrai anksčiau išvažiavus į Argentiją, ji 1927 m. rugsėjo 3 d. per Vokietiją su sūnumi Juozu taip pat išvyko pas savo vyrą sunkumus. Abiem su vyru dirbant ir Anglų Skerdykloje, saldinių "Noel" ir šiame krašte dirbo įvairius darbus, kaip Alpagatas fabrikuose, kantriai nešdama su visais emigranto vargus ir taupiai gyvenant iš sutaupų įsigijo tris sklypus su namais. Ankščiau dalyvavo "Birutės" dr. joje, o vėliau iki pat mirties priklausė Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Broliai, eidama net jos pirmininkės pareigas. Visuomet buvo veikli lietuviškos parapijos darbuotoja, choristė, ir savo santaupomis daug prisidėjusi prie bažnyčios bei mokyklos statybos. Visą savo gyvenimą buvo uoli katalikė, kurios nepaveikė jokios apgavystės ir kuriai Dievas visuomet buvo tikroji pagalba teikiančioji ranka. Mirčiai buvo sąmoningai pasiruošusi ir jos vėlė buvo išlydėta klebono kun. J. Jakaičio mirštančiųjų maldomis.

Su iškilmingomis pamaldomis daugelio vainikų ir didelio būrio lietuvių buvo spalio 24 d. palaidota į Sarandi kapines amžinajam poilsiui. Argentinoje paliko nuliūdusius vyrą Juozą, sūnų Juo-

za, marčiū, du anūkus Beatričė ir Juozą Hektorą, brolių Napolį Vijnūną su šeima ir kelias vyro giminų šeimas. Lietuvoje liko dvi seserys ir trys broliai. Tegul išlisi ramybėje taurios lietuvis vėlė!

Juozui Ališauskui dėl žmonos Marijos mirties gilią užuojautą reiškia MAČERNIŲ ŠEIMA

Lapkričio 5 d., pirmadienį, 10 val. Aušros Vartų lietuvių par. bažnyčioje bus gedulingos šv. Mišios už a. a. Antaną Čekanauską jo mirties 10-ties metų proga. Šv. Mišias užsipašė p. Emilija Čekanauskienė, velionės našlė.

Urugvajaus Lietuvių Kataikų Radijo Programa NORTON CX44, Montevideo (1500 m. banga) veikia sekmdieniais 14.05-14.30 val. Argentinoje gerai girdisi. Viskas perduodama lietuvių kalba. Patariama nepraleisti progos pasiklausti.

Marija Deveikienė iš Remedios Escalada, p. Zef. Juknevičiaus uošvė sunkiai serga. Jai spalio 25 d. buvo padaryta pūslės operacija Instituto Experimental prie Av. San Martin, Pab. Dr. Costa, c. 2. Po operacijos ligonės pamažu sveiksta.

GEN. T. DAUKANTAS lapkričio 17 d. 18 val. Lenkų Klube, Serrano 2076 Buenos Aires skaitys paskaitą: "Lietuvių mintys apie santykius su lenkais". Įėjimas visiems laisvas.

"LAIKAS" STEIGIA SAVO SPAUSTUVĘ

Nuolat brangstant spaudos darbui, "LAIKAS" ryžosi steigti savo nuosavą spaustuvę. Tokias spaustuves užsieniuose turi kiekvienas žymesnis lietuvių laikraštis. Kadangi raidžių rinkimo darbas yra pats brangiausias, todėl ir nutarta pirmiausia įsigyti linotipą.

Kreipiamės į savo mielus skaitytojus ir rėmėjus, kviesdami aukoti spaustuvės fondui, nes laikraštis atliekamų pinigų neturi. Vidutinė linotipo kaina yra 100-150 tūkstančių pežų. Tikimės taip pat mūsų bičiulių paramos šiaurės Amerikoje. Spaustuvės fondui aukojusieji bus skelbiami laikraštyje.

Sukurkime! Savo spaustuve "LAIKAS" išeis dažniau, punktualiau ir bus didesnis! Bendromis pastangomis padėkime pastovų pagrindą savam laikraščiui!

"LAIKO" garbės leidėjo Bruno Bučinsko pagerbimo, suruošto pas pp. Žalneravičius (Chile 150, San Isidro) jo vardinių proga, svečių dalis. Vidury sėdi B. Bučinskas (Prezidentūros spaudos ir propagandos skyriaus tarnautojas) tarp ponių Žalneravičienės ir Makaliūnienės. Stovi: J. Želneravičius, St. Dobkivičienė, A. Liaudanskis, p. Šalčiūnas, p. Šalčiūnė, A. Šalčiūnas, p. Aškinienė. (Dobkivičiaus foto)

PADEKA

Mūsų skaudžioje nelaimėje, mirus Marijai Ališauskienei, mums pagalbėjusiems ir užjautusiems, ypatingai gerb. klebonui kun. J. J. Jakaičiui ir visiems T. T. Marijonams, misionieriumi T. Vl. Mikalauskui, Šv. Kazimiero Seserims, M. Santarienei, D. Sabūnaitėi, broliams Andriui ir Kaziiui Ališauskams su šeimomis, pusbroliams Petriui ir Antanui Santarams su šeimomis, švogeriui N. Vijnūnui su šeima, P. Sakalauskui, A. Bastruškytei, E. Simanavičienei, p. Bačianškienei, J. Savickienei, O. Mainonienei, A. Markūnui, J. Maslaveckui, P. Karavaičiui, visiems lankiusiems ligoje, kaimynams už vainiką ir šv. Mišias bei visiems palydėjusiems į amžino poilsio vietą reiškiame nuoširdžią padėką.

Juozas Ališauskas, sūnus ir marti Juozas ir Zuzana Ališauskai ir anūikai. A. A. M. ALIŠAUSKIENĖS VAINIKUI AUKOJO

Mirus a. a. Marijai Ališauskienei kaimynai vainikui ir mišioms per A. Matulionį ir J. Grigaliūną aukojo: po § 10: J. Savickas, J. Kuoja, Ap. Naujokas Andr. Naujokas, P. Gibavičius, St. Povilonis, P. Miliauskas, J. Šumskas, V. Timinskas, M. Stacevičius, P. Krivickas, P. Makulis, B. Gokas, J. Maslaveckas, P. Karavaitis, P. Navikas; po § 5: A. Matulionis, J. Grigaliūnas, P. Sakalauskas, V. Račiūnas, R. Mackevičius, P. Buzas, Vl. Develkis, J. Vanagas, A. Petrasukas, J. Norkus, J. Valantinas, A. Palūkas, A. Paršelis, P. Mainonis, N. Ciernis, V. Glamba, J. Jakubka, A. Narbutienė, A. Paserbskis, St. Stanaitis, A. Bareikis, M. Povilaitis ir K. Misiura; § 2: K. Praskevičius.

GAUTA PAMINĖTI

"Žemė" — poezijos antologija, 200 pusl., kaina \$ 4.00. Atspausdinta ir išleista "Lietuvių Dienų", 8204 S. Broadway, Los Angeles S, Calif. Antologiją redagavo poetas Kazys Bradūnas, išsamų įvadą (65 pusl.) parašė Juozas Girnius. Antologija apima J. Kėkšto, A. Nykos-Niliūno, V. Mačernio ir H. Nagio geriausias kūrinius. Knyga galima gauti "LAIKO" redakcijoje, pas L. D. atstovus ir pas leidėją.

RUOŠIAMA KALĖDŲ EGLUTĖ

"LAIKO" bičiulių iniciatyva š. m. gruodžio 29 d., šeštadienį, 20 val. Lietuvių Salėje Avellanedoje ruošiama turtinga Kalėdų Eglutė lietuviškos kolonijos vaikams. Rengiama ždomi programa ir gausios dovanos. Norintieji dalyvauti kviečiami iš anksto užrašyti savo vaikučius "LAIKO" redakcijoje arba pas įgaliotus asmenis, kartu išteikiant auką dovanoms pirkti. Organizukimės ir dalyvaukime visi, kad mūsų jauniems būtų tikrai daug džiaugsmo Kalėdų šventėse.

ISIGYKIME MENISKĄ AUSROS VARTŲ PAVEIKSLĄ

Romoje garsus italų dailininkas nupiešė meniską Aušros Vartų Dievo Motinos reprodukciją, kuri buvo atspausdinta geriausio spalvotų paveikslų spaustuvoje Milane. Paveikslas tikrai meniskas ir skirtas puošti kiekvieno sąmoningo lietuviu namus. Galima įsigyti "LAIKO" redakcijoje. Kainuoja 1 doleris, bet Argentinoje parduodamas tik po 15 pežų. Galima užsisakyti ir paštu.

ArLB Lugano Apylinkė lapkričio 25 d. 17 val. Lietuvių Salėje (įėjimas iš Mendozos) rengia Vermuth'ą "Lietuvos Aida" Radio valandėlei paremti. Bilietai: vyrams \$ 15, moterims \$ 10. Visi kviečiami atsilankyti.

ArLB Lugano Apylinkės Valdyba

Jonas Kilius, kuris dirba užsienių reikalų ministerijoje administracijos skyriuje pakeltas į aukštesnę vietą.

LIETUVISKA DANTŲ KLINIKA

Consultorio Dental "PAVON" Sav. N. KRUKAUSKAS Dirbtiniai dantys — karūnelės — blombavimas — d. traukimas. Dantistai diplomuoti viet. universitete. Priimama: pirm., treč., penkt. 14-20 val. — Susikalbama įv. kalbomis. Avda. Pte. Perón 488 (buv. Pavón), Avellaneda (prieš. Avell. gelež. stotį)

Parengimai Lietuvių Salėje

LAPKRIČIO 18 D., sekmadienį, lietuvių parapijos metinė šventė. Kalbos ir įvairi programa. Išpildoma parapijos vaikų. Pradžia 18 (6) val.

LAPKRIČIO 24 D., šeštadienį, Liet. Vyčių metinė šventė ir šių metų sezono užbaigimas. Idomi ir įvairi programa su vaidinimu, muzika ir sporto įvairenybėmis. Pradžia 20.30 (8.30) val. Po programos linksmi šokiai.

LAPKRIČIO 25 d., sekmadienį, Vermutas, rengiamas Av. L. Bendruomenės Villa Lugano Apylinkės Radio valandėlės "Lietuvos Aida" naudai. Pradžia 18 val. Vaisių metu linksmi šokiai.

DR. J. MAČERNIS ieško kambario su virtuve Temperley rajone. Pranešti "Laikui".